



**ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ**  
**TENDERS REVIEW AUTHORITY**

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ο όροφο, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία  
Τηλ.: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

**Προσφυγή Αρ. 27/2019**

Μεταξύ:

ΑΝΔΡΕΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΛΙΜΙΤΕΔ  
Αιτητών

v.

ΔΗΜΟΥ ΑΓΛΑΝΤΖΙΑΣ

Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή  
Προσφορών**

Έφη Παπαδοπούλου, Πρόεδρος  
Γιώργος Αναστασίου, Μέλος  
Σόλων Παπαθεοχάρους, Μέλος  
Δήμος Θωμά, Μέλος

**Αιτητές:**

ΑΝΔΡΕΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΛΙΜΙΤΕΔ  
Αντιπροσωπεύθηκε από τον:  
1. Απόστολο Ντορτζή, Δικηγόρο

**Αναθέτουσα Αρχή:**

ΔΗΜΟΣ ΑΓΛΑΝΤΖΙΑΣ  
Αντιπροσωπεύθηκε από τους:  
1. Στέλλα Χ. Μαζούτη, Δικηγόρο για Τάσσος Παπαδόπουλος &  
Συνεργάτες ΔΕΠΕ  
2. Χάρη Τσαγγαρίδη, Δημοτικό Γραμματέα  
3. Γιάγκο Γιάγκου, Δημοτικό Μηχανικό, Πρόεδρο Επιτροπής  
Αξιολόγησης

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 19 Νοεμβρίου, 2019

## Α Π Ο Φ Α Σ Η

Με την παρούσα προσφυγή προσβάλλεται η απόφαση του Δήμου Αγλαντζιάς («η Αναθέτουσα Αρχή») να κατακυρώσει το διαγωνισμό αρ. 32/2018 με θέμα *«Προμήθεια και αντικατάσταση φωτιστικών σωμάτων οδικού φωτισμού στην επικράτεια του Δήμου Αγλαντζιάς με νέα φωτιστικά σώματα τύπου LED συμπεριλαμβανομένης δεκαετούς συντήρησης»* στην Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου («ο επιτυχών») και να απορρίψει την προσφορά της εταιρείας ΑΝΔΡΕΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΛΤΔ («οι Αιτητές»).

Ο πιο πάνω διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 18.7.2018, στη βάση της ανοικτής διαδικασίας και κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά βάσει της κοστολόγησης του κόστους κύκλου ζωής. Τελευταία ημερομηνία υποβολής προσφορών μετά από παράταση ορίστηκε η 28/9/2018.

Στις 30.7.2018 η Αναθέτουσα Αρχή δέχθηκε αίτημα από τον επιτυχόντα για τροποποίηση των όρων του Διαγωνισμού ώστε να δύναται να συμμετάσχει στο Διαγωνισμό. Η Αναθέτουσα Αρχή αφού έλαβε τις απόψεις του Ενεργειακού Γραφείου Κύπρου, της Ηλεκτρομηχανολογικής Υπηρεσίας και του Γενικού Λογιστηρίου ως Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων προχώρησε σε τροποποίηση του όρου 6.2.3(7) του Μέρους Α με την προσθήκη της ακόλουθης υποπαραγράφου:

*«... Δικαίωμα Συμμετοχής στο διαγωνισμό έχουν και όσοι οικονομικοί φορείς υπέβαλαν αίτηση για το πιστοποιητικό άδειας ενάσκησης επιχείρησης και σε περίπτωση επιτυχίας τους θα πρέπει να αποκτήσουν το πιστοποιητικό πριν την υπογραφή της σύμβασης και εντός τριάντα (30) ημερών από την ανάθεση της Σύμβασης».*

Περαιτέρω, στον όρο 8.3.1.1(στ) του Μέρους Α΄ των Εγγράφων Διαγωνισμού προστέθηκαν τα εξής:

*«Σε περίπτωση Οικονομικού Φορέα, ο οποίος υπέβαλε αίτηση για πιστοποιητικό εγγραφής ή άδεια ενάσκησης επιχείρησης και δεν ολοκληρώθηκε η εξέταση της, τότε θα πρέπει να υποβληθεί σχετική βεβαίωση από την Αρμόδια Αρχή ότι έχει υποβληθεί αίτηση και εξετάζεται ή άλλο έγγραφο που να βεβαιώνει την υποβολή της αίτησης πριν από την λήξη της προθεσμίας υποβολής των προσφορών».*

Την απόφασή της αυτή την κοινοποίησε προς τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς με το Διορθωτικό Έγγραφο (Addendum 1).

Συνολικά υποβλήθηκαν από έξι (6) προσφοροδότες επτά (7) προσφορές η αξιολόγηση των οποίων οδήγησε στη λήψη της προσβαλλόμενης απόφασης.

Οι Αιτητές στις 11.6.2019 καταχώρησαν την παρούσα προσφυγή ισχυριζόμενοι ότι η απόφαση κατακύρωσης είναι εσφαλμένη, παράνομη, αντίκειται στους όρους των εγγράφων του Διαγωνισμού, στο νόμο και κανονισμούς και είναι αποτέλεσμα πλάνης, αφού η προσφορά των Αιτητών ήταν η μόνη προσφορά που ανταποκρινόταν πλήρως σε όλους τους όρους του Διαγωνισμού. Είναι θέση των

Αιτητών ότι λανθασμένα και/ή παράνομα η σύμβαση ανατέθηκε στον επιτυχόντα καθότι η προσφορά του δεν έπρεπε να αξιολογηθεί.

Είναι η θέση των Αιτητών ότι η Αναθέτουσα Αρχή δεν νομιμοποιείτο να προβεί στις τροποποιήσεις με τις οποίες δόθηκε στον επιτυχόντα το δικαίωμα συμμετοχής. Οι τροποποιήσεις, υποστηρίζουν, έρχεται σε αντίθεση με τον Καν. 18 της Κ.Δ.Π. 36/76 που εκδόθηκε δυνάμει του άρθρου 10 του Περί Ηλεκτρισμού Νόμου, Κεφ. 170, και ο οποίος προβλέπει ότι:

*«Ουδείς μη εγγεγραμμένος Ηλεκτρολόγος Μηχανικός ή Ανώτερος Τεχνικός Ηλεκτρολογίας ή Εργολήπτης Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων καθώς και μη εγγεγραμμένη επιχείρηση δύναται να μετάσχει οιοδήποτε μειοδοτικού διαγωνισμού δια την μελέτη, εκτέλεση ή λειτουργία οιασδήποτε ηλεκτρικής εγκαταστάσεως δημόσιας ή ιδιωτικής φύσεως.»*

Ισχυρίζονται επίσης ότι ο επιτυχόν έπρεπε να αποκλεισθεί και σύμφωνα με τον όρο 6, ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ, 6.2.3 (Τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες), αφού για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό ένας Οικονομικός Φορέας πρέπει πέραν της άδειας ενάσκησης της επιχείρησης ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, μεταξύ άλλων, να έχει ολοκληρώσει επιτυχώς κατά τα τελευταία τρία (3) έτη τουλάχιστον μία σύμβαση συνολικής αξίας εκατό χιλιάδων ευρώ, για προμήθεια και εγκατάσταση φωτιστικών σωμάτων οδικού φωτισμού ή δημοσίου εξωτερικού φωτισμού (φωτισμός πάρκων, πλατειών και πεζόδρομων κ.λπ.) και μια σύμβαση συνολικής αξίας εκατό χιλιάδων ευρώ, με αντικείμενο ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις (εγκατάσταση και συντήρηση).

Ο επιτυχών, αναφέρουν, απέκτησε την άδεια ενασκήσεως της επιχείρησης εργολήπτη ηλεκτρικών εγκαταστάσεων στις 28.5.2019. Συνεπώς από την ημερομηνία αυτή νομιμοποιείται να συμβάλλεται νόμιμα για προμήθεια και εγκατάσταση φωτιστικών σωμάτων οδικού φωτισμού ή να συμβάλλεται νόμιμα με αντικείμενο τις ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις. Οι οποιοσδήποτε συμβάσεις ανέλαβε πριν τις 28.5.2019, ήταν παράνομες αφού δεν είχε την απαιτούμενη από τον κανονισμό 18 της Κ.Δ.Π. 36/1976 άδεια. Ως εκ τούτου έπρεπε να αγνοηθούν καθότι όταν οι όροι του διαγωνισμού απαιτούν υλοποίηση συμβάσεων €100,000 εξυπακούεται ότι οι συμβάσεις αυτές πρέπει να είναι νόμιμες.

Περαιτέρω, με βάση τον Κανονισμό 15(α) της Κ.Δ.Π. 36/76 απαγορεύεται ρητά *«η εκτέλεση οιοδήποτε ηλεκτρικού εργοληπτικού έργου υπό αναδόχων προμήθειας ηλεκτρισμού εκτός εάν ούτοι κατέχωσιν άδειαν παρασχεθείσαν αυτοίς υπό της Αρχής Αδειών προς άσκησιν της επιχειρήσεως του Εργολήπτου Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων»*.

Αναφορικά με το έννομο συμφέρον των Αιτητών να εγείρουν θέματα που αφορούν την προσφορά του επιτυχόντα, οι Αιτητές υποστήριξαν ότι επειδή το αντικείμενο του διαγωνισμού απαιτεί μια εξειδικευμένη γνώση προς αποφυγή κινδύνου κατά την τοποθέτηση ή την ηλεκτροδότηση, για λόγους δημοσίου συμφέροντος δεν χάνουν το έννομο συμφέρον τους. Ως εκ τούτου καταλήγουν, δεν στερούνται εννόμου

συμφέροντος τόσο για τον πρώτο όσο και για τον δεύτερο λόγο ακύρωσης που εγείρουν.

Απορρίπτουν επίσης τον ισχυρισμό της Αναθέτουσας Αρχής, ότι ο επιτυχών βάσει του άρθρου 12 του Κεφαλαίου 171 του Νόμου της ΑΗΚ δεν χρειαζόταν την προβλεπόμενη άδεια. Το γεγονός και μόνο ότι ο επιτυχών υπέβαλε αίτηση για να την αποκτήσει και παράλληλα έκανε παραστάσεις για να συμπεριληφθεί όρος που να του παρέχει το δικαίωμα απόκτησης της άδειας μεταγενέστερα της υποβολής των προσφορών, ακόμα και σε χρόνο μετά την επικύρωση του διαγωνισμού ή την ανάθεση του, αποδεικνύει ότι και ο ίδιος θεωρούσε ότι δεν κατείχε άδεια. Δεν μπορεί από την μια ο επιτυχών να κάνει παραστάσεις να του δοθεί η σχετική άδεια, να υποβάλλει αίτηση για τροποποίηση του σχετικού όρου, η Αναθέτουσα Αρχή να την εγκρίνει, και από την άλλη η Αναθέτουσα Αρχή να ισχυρίζεται ότι δεν την είχε ανάγκη καθότι την κατείχε. Αποτελεί περίπτωση που ισχύει το δόγμα της επιδοκίμασας και αποδοκίμασας.

Από την πλευρά της η Αναθέτουσα Αρχή υποστήριξε ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ορθή, νόμιμη και σύμφωνη με τις διατάξεις του Συντάγματος και την ισχύουσα Νομοθεσία.

Οι Αιτητές υποστήριξε δεν νομιμοποιούνται να εγείρουν τους ισχυρισμούς ότι λανθασμένα και/ή παράνομα η σύμβαση ανατέθηκε στον επιτυχόντα, ότι η προσφορά του δεν έπρεπε να αξιολογηθεί, καθότι παράνομα η Αναθέτουσα Αρχή

προέβη στην τροποποίηση όρων του διαγωνισμού, λόγω εφαρμογής του δόγματος της απαγόρευσης της ταυτόχρονης επιδοκιμασίας και αποδοκιμασίας της διαδικασίας και παρέπεμψε σχετικά στην *China Wanbao Engineering Corporation (2000) 3 A.A.Δ. σελ. 406.*

Ειδικότερα ανέφερε, ότι οι Αιτητές είχαν το δικαίωμα να προσβάλουν την τροποποίηση των υπό κρίση όρων, από την ημερομηνία έκδοσης του «Διορθωτικού Εγγράφου 1 – Addendum 1», με το οποίο γνωστοποιείτο η τροποποίηση των επίδικων όρων. Εφόσον επέλεξαν να μην το πράξουν και υπέβαλαν ανεπιφύλακτα και αδιαμαρτύρητα την προσφορά τους εμποδίζονται εκ των υστέρων να διαμαρτύρονται και παρέπεμψαν σχετικά στις ***Χ. Π. ΣΑΒΒΙΔΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ Δ.Ε.Π.Ε. ν. Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού, Υπόθεση αρ. 554/2015, ημερ. 9.8.2019 και Κοινοπραξία «Diorama Design and Consulting Engineers – Z.A. General Company for Engineering Studies Consulting and Constructions Ltd» ν. Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού – Αμαθούντας, Ι.Π. 29/2017, ημερ. 19.1.2018.***

Είναι επίσης θέση της Αναθέτουσας Αρχής ότι η σχετική τροποποίηση των όρων του Διαγωνισμού ήταν καθόλα νόμιμη και τούτο διότι, βάσει της κείμενης νομοθεσίας Κεφ. 170, του περί της Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου του 2003, Ν. 122(I)/2003, των περί Ηλεκτρισμού Κανονισμών και της Κ.Δ.Π. 70/2005 σε συνδυασμό με το άρθρο 12 του περί της Ανάπτυξης Ηλεκτρισμού Νόμου, Κεφ.

171, η ΑΗΚ έχει το δικαίωμα να διεξάγει εργασίες τέτοιας φύσεως χωρίς την κατοχή της εν λόγω άδειας. Άλλωστε τις εν λόγω εργασίες τις διεξήγαγε νόμιμα και κατ' αποκλειστικότητα για δεκαετίες.

Ο Κανονισμός 18 της Κ.Δ.Π. 36/76, τον οποίο επικαλούνται οι Αιτητές ως κατώτερης τυπικής ισχύος δεν μπορεί να υπερισχύσει του άρθρου 12 του Κεφ. 171. Διευκρίνισε επίσης ότι οι κανονισμοί που επικαλούνται οι Αιτητές εκδόθηκαν στη βάση του Περί Ηλεκτρισμού Νόμου, Κεφ. 170, ο οποίος εφαρμόζεται από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών. Η ΑΗΚ όμως δεν εφαρμόζει τον Περί Ηλεκτρισμού Νόμο, αλλά τον Περί Ανάπτυξης Ηλεκτρισμού Νόμο και συνεπώς είναι δύο διαφορετικές αρμοδιότητες, δύο εντελώς ξεχωριστές νομοθεσίες.

Η Αναθέτουσα Αρχή απέρριψε επίσης τον ισχυρισμό των Αιτητών ότι οι συμβάσεις που αναλάμβανε ο επιτυχών πριν την απόκτηση της εν λόγω Άδειας, θεωρούνται παράνομες και θα έπρεπε να αγνοηθούν. Ο επιτυχών εφόσον είχε και έχει δικαίωμα εκ του Νόμου να διεξάγει και να εκτελεί τέτοιας φύσεως εργασίες οι προηγούμενες συμβάσεις που εκτέλεσε είναι απολύτως νόμιμες. Επίσης δεν εμπίπτει στη δικαιοδοσία της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, ούτε βεβαίως στην αρμοδιότητα της Αναθέτουσας Αρχής, να εξετάσει στα πλαίσια του παρόντος Διαγωνισμού και να κρίνει κατά πόσον οι προηγούμενες ήδη εκτελεσθείσες συμβάσεις του επιτυχόντα ήταν νόμιμες και εάν πληρούσαν τους όρους των εκεί συναφθέντων Συμβάσεων και των διαγωνισμών στη βάση των οποίων



εκτελέστηκαν και αν προαπαιτούσαν την κατοχή σχετικής Άδειας ή όχι.

Έχουμε μελετήσει τις θέσεις των δύο πλευρών. Αναφορικά με τον πρώτο ισχυρισμό των Αιτητών ότι η Αναθέτουσα Αρχή δεν νομιμοποιείτο να προβεί στις πιο πάνω αναφερόμενες τροποποιήσεις στους όρους του διαγωνισμού, παρατηρούμε ότι η θέση αυτή των Αιτητών δεν μας βρίσκει σύμφωνους. Σε συμφωνία με την Αναθέτουσα Αρχή, κρίνουμε ότι οι Αιτητές είχαν την δυνατότητα μετά την κοινοποίηση του «Διορθωτικού Εγγράφου 1 – Addendum 1» να αποταθούν στην Αναθέτουσα Αρχή και να διαμαρτυρηθούν για την εν λόγω τροποποίηση και εάν δεν ικανοποιούντο να προσβάλουν την απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής ενώπιον της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, κάτι όμως το οποίο δεν έπραξαν. Αντ' αυτού υπέβαλαν την προσφορά τους ανεπιφύλαχτα αποδεχόμενοι όλους τους όρους του διαγωνισμού. Συνεπώς η εκ των υστέρων επίκληση της παράνομης τροποποίησης των όρων δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή λόγω εφαρμογής του δόγματος της απαγόρευσης της ταυτόχρονης επιδοκιμασίας και αποδοκιμασίας.

Σχετική είναι η απόφαση στην *Costas Kyriakou & Son LTD Building & Civil Engineering Contractors v. Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών*, Υπόθ. αρ. 674/2006, όπου αναφέρεται:

«...η παρούσα περίπτωση αποτελεί κλασσική περίπτωση εφαρμογής του δόγματος της επιδοκιμασίας και αποδοκιμασίας. Οι αιτητές, οι οποίοι γνώριζαν με την προκήρυξη του διαγωνισμού ότι το συνολικό εμβαδόν των κτηρίων, στα οποία αυτός αφορούσε, υπερέβαινε τα 5000 τ.μ., ήταν, δηλαδή, έργο, που, σύμφωνα με τον Πρώτο Πίνακα του Νόμου, ήταν Α' τάξης

*Οικοδομικό, δε διαμαρτυρήθηκαν για το χαρακτηρισμό του ως έργο Β' τάξης Οικοδομικό και υπέβαλαν, χωρίς να ζητήσουν εξηγήσεις, αδιαμαρτύρητα προσφορά. Θεωρώ ότι το γεγονός αυτό τους στερεί τη δυνατότητα, εκ των υστέρων, να προβάλλουν λόγους σε σχέση με την κατάταξη του έργου. Τα όσα οι αιτητές ισχυρίζονται σε σχέση με την απόφαση του Συμβουλίου, που αφορά και πάλι στην κατάταξη του έργου, και αυτά προβάλλονται εκ των υστέρων και καλύπτονται από το δόγμα της επιδοκίμασας και αποδοκίμασας».*

Ανάλογη είναι και η απόφαση στην. **Καπακιώτης και Παπαέλληνας Ατδ ν.**

**Κυπριακής Δημοκρατίας, Υπόθ. Αρ. 1239/2007** στην οποία επίσης καταγράφεται:

*«.....Εφόσον η αιτήτρια υπέβαλε προσφορά ανεπιφύλακτα χωρίς οποιαδήποτε διαμαρτυρία ή επιφύλαξη δικαιωμάτων, αποδεχόμενη τους ειδικούς όρους 8 και 10 που επιτρέπουν τη χρήση της Αγγλικής γλώσσας, πέραν της Ελληνικής, ως της γλώσσας που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί στις προσφορές (οι εν λόγω δύο όροι παρατίθενται αυτούσιοι πιο πάνω), η αιτήτρια στερείται, και αυτό λόγω της εφαρμογής του δόγμα της επιδοκίμασας και αποδοκίμασας, έννομου συμφέροντος να επιδιώκει το μηδενισμό διαδικασίας την οποία προηγουμένως είχε επιδοκιμάσει.»*

Η Αναθέτουσα Αρχή ακολουθώντας τους τροποποιημένους όρους του διαγωνισμού ορθά αποδέχτηκε την προσφορά του επιτυχόντα, και επομένως ο ισχυρισμός των Αιτητών ότι απαγορευόταν η συμμετοχή του επιτυχόντα στον διαγωνισμό και η προσφορά του δεν έπρεπε καν να αξιολογηθεί, αλλά να αποκλεισθεί καθότι ήταν εξ υπαρχής άκυρη δεν ευσταθεί.

Σ' ότι αφορά τους λοιπούς ισχυρισμούς των Αιτητών κρίνουμε ότι αυτοί δεν μπορούν να εξεταστούν, καθότι η απόφαση κατακύρωσης έχει σήμερα ακυρωθεί

στα πλαίσια της προσφυγής 26/2019<sup>1</sup>, η οποία αφορά τον ίδιο διαγωνισμό. Η ακύρωση της κατακύρωσης στα πλαίσια της Προσφυγής 26/2019 για λόγους που αφορούν και την αξιολόγηση των προσφορών καθιστά αχρείαστη την εξέταση της νομιμότητας της κατακύρωσης του διαγωνισμού στον επιτυχόντα.

Ενόψει των πιο πάνω η προσφυγή απορρίπτεται καθότι έχει απωλέσει το αντικείμενό της.

---

<sup>1</sup> ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ Α & Ι ELECTRIC LTD & Α & Ι SOLAR LTD – J.V. v. Δήμου Αγλαντζιάς